

Begravelser «unplugged»

28 ONSDAG 27. OKTOBER 2021

DEBATT

Begravelser
«unplugged»

SORG

JAN WILLY LØKEN

Adm. dir.,
i Jølstad begravelsesbyrå

Pandemien har lært oss hvor viktig det er å være sammen og hvor viktig begravelsesritualene er for å komme gjennom sorgen. Det er grunn til å frykte senvirkninger av «tapt sorg». Allehelgen er en fin anledning til å ta igjen noe av det tapte.

Under pandemien har folk funnet nye måter å sørge på etter tap av nærstående. Digitale hjelpemidler har gitt muligheter til å ta del i sorgen på en annen måte enn før, men også vært en viktig påminnelse om hvor viktig det fysiske nærværet er.

I en undersøkelse vi i Jølstad har gjort sammen med Norstat svarer fire av ti som opplevde dødsfall i familien eller blant venner at det ikke ble gjennomført minnestund. I samme undersøkelse svarer nesten halvparten at de ikke fikk delta fysisk i begravelser de gjerne skulle vært i, gjennom koronatiden. Om du ikke er en av oss, tipper jeg at du kjenner noen.

Forskning forteller at sammenkomster i etterkant av et dødsfall betyr mye for hvordan man bærer sorgen med seg videre i livet. Den anerkjente psykologen Atle Dyregrov beskriver hvordan samværet mellom nære, men også fjernere relasjoner til avdøde «smelter isen» og gir grunnlag for gode opplevelser man kan bygge videre på når dødsfallet har kommet på avstand.

Mange savner å ha kunnet vise de nærmeste etterlatte tilstrekkelig deltakelse i sorgen, og savner en skikkelig avskjed med den avdøde. Avdødes nærmeste har kjent på savnet etter å kunnet ha flere slektninger og venner av avdøde til stede under selve gravferdsritualet. Hva senvirkningene av «tapt sorg» kommer til å bli vet vi ikke, men at relasjoner og minner blir annerledes er det grunn til å tro.

Det har kanskje gått litt tid siden naboen, kollegaen eller slektningen din mistet en av sine nærmeste. Det er aldri for sent å spørre hvordan det går. Vi oppfordrer til å bruke høsten til å møte venner og kjente, gi en god klem og dele minner om avdøde. En god anledning er Allehelgen, som er første helgen i november.

Delta i debatten,
skriv til oss!

Kronikk: 6000 tegn inkl. mellomrom.

Hovedinnlegg: 4000 tegn.

Innlegg/replikk: 2000 tegn.

Kortinnlegg: 800–1500 tegn.

Sendes til:

debatt@dagsavisen.no

Legg ved portrettfoto.

Flere unge i debatten, takk!

Er du mellom 13-21? Hver fredag dedikerer vi kronikk siden i avisa vår til deg. Send inn ditt bidrag til debatt@dagsavisen.no, 5000 tegn med mellomrom. Gleder oss til å lese ;)

Det er ikke hyggelig å tilbringe tid på et sted som minner om en 60-talls Hollywood

Nok et folkemøte

Byrådsleder i Oslo, Raymond Johansen, på folkemøte på Mortensrud sammen med bydel Søndre Nordstrand.

SØNDRE
NORDSTRAND
TOVE GJERSRUDSøndre Nordstrand-
innbygger, vararepr. til
bystyret for Høyre

I bystyret i forrige uke fikk byrådet mange spørsmål om områdesatsingen i Oslo Sør – også kalt Søndre Nordstrand bydel. Etter mye presseomtale om ubrukte midler var byrådet åpenbart forberedt på dette, så byutviklingsministeren stilte med en rekke store tall hun kunne ramse opp til svar.

Pengene hun viste til som ikke sto igjen på bok, var visstnok brukt til planlegging og kartlegging.

Det er sikkert klokt, men det kom aldri fram hvorfor dette arbeidet gjøres av folk som jobber på rådhuset og hvorfor det tar så lang tid å kartlegge og planlegge i dette tilfellet. Ble ikke dette vedtaket gjort i 2018?

Det er mange «hvorfor?» – men så langt, svært få konkrete svar. Men det er avholdt et folkemøte. Igjen. I bitende vind, ute på Thorleif Kleives torg på Mortensrud, en av de tristeste plassene i Oslo. Ikke en eneste blomsterpotte har byrådet råd til der. Ikke én benk, med mindre man tar med steinkanten midt på. Ingen kunst. Ingen lekeplass. Ingen nyperoser. Bare stein og ugress.

Det er ingen hemmelighet at trivsel henger sammen med omgivelsene.

Det er ingen som synes det er hyggelig å tilbringe tid på en plass som minner om en 60-talls Hollywood-produksjon om Moskva. Og når ingen synes det er hyggelig å være der, kan det umulig være noen overraskelse at senterlederene på hver side av torget har trøbbel med å få tak i leietakere. Nå kunne selvfølgelig senterierne også investert i blomsterpotter, men dette området har sårt behov for en litt overordnet plan. Hva ville det koste?

Min gjetning er at det ville ta svært få av de millionene som nå står på vent, uten plan.

Omtrent 100 personer var til stede i kula. Godt oppmøte? Jeg er ikke så sikker. Kanskje det har noe å gjøre med at vi har blitt invitert til slike møter så mange ganger før. Det holdes nemlig «folkemøte» hver gang det skjer noe kjipt.

Da er pressen hjertelig til stede og tar bilder av alle som snakker og snakker og snakker om hvor viktig saken er, og på hvor stort alvor de tar det, og om alle rapportene de skal få laget om hvordan problemene skal løses. Bare synd at disse rapportene i grunnen ikke gagnar noen

andre enn dem som får betalt for å skrive dem.

I rettferdighetens navn: på siste folkemøtet kom byrådslederen med noe konkret. De skal lage et **Jobb-senter**, i en brakke på Mortensrud. Det skal til og med være folk der – eller «resursurser», som det heter. Godt nytt, det. Flott at det skjer noe. Det som gjenstår å se, er om det faktisk vil finnes jobber til dem de skal ha som målgruppe: unge mellom 18 og 25 år, uten fullført utdanning.

Noen vil sikkert tenke det, så jeg svarer på det med det samme: jeg vet utmerket godt at mange av problemene bydelen vår har, oppsto lenge før Raymond Johansens byråd tiltrådte. Byråd ledet av Høyre har også arrangert folkemøter på Søndre Nordstrand. Men Oslo Sør-satsingen ble vedtatt i 2018. Og siden da har fint lite skjedd – unntatt, naturligvis, «kartleggingen».

De titalls millionene som står ubrukt kunne gjort mye nytte i mellomtiden. For eksempel kunne Hjertet av Holmlia, vinneren av årets frivillighetspris, fått et fast lokale der de kan gjøre enda mye mer for ungdommen på Holmlia – og andre steder.

**Ingen kunst.
Ingen lekeplass.
Ingen nyperoser.
Bare stein og ugress.**